

**First Year B.A./B.Com. Examination, May/June 2010
(Revised SIM Scheme) (D.E.)
LANGUAGE SANSKRIT (Paper – I) (Group – I)
Poetry, Prose and Grammar**

Time : 3 Hours

Max. Marks : 90

1. a) ಮಹಾಕವಿ ಕಾಳಿದಾಸನ ಕಾಲ ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧವೋಂದನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay about the date and works of Mahakavi Kalidasa. 8

ಅಥವಾ/OR

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನನ್ನು ವಿಹಾರಯಾತ್ಮೇಗೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಮಹಾರಾಜನು ಯಾವ ಯಾವ ಸಿದ್ಧತೀಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

What arrangements were made by the king to send Siddhartha for a pleasure trip ? Explain.

- b) ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ:

Write short notes on **any two** : 8

- 1) ಸುಭಾಷಿತಾನಿ |
- 2) ಕಾಲಿದಾಸಸ್ಯ ವಿನಯ: |
- 3) ಮೇघಪ್ರತಿಸಂದೇಶ ಕಾವ್ಯम् |
- 4) ಕಾಶ್ಮೀರ ವರ್ಣನಮ् |

2. a) ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ ವಿವರಿಸಿರಿ:

Translate and explain **any two** : 8

- 1) ನ ದೇವಾ ದಣ್ಡಮಾದಾಯ ರಕ್ಷನ್ತಿ ಪಶುಪಾಲವತ್ |

ಯं हि रक्षितुमिच्छन्ति सद्बुध्या योजयन्ति तम् ॥

- 2) ಲौಕಿಕಾನಾಂ ಹಿ ಸಾಧೂನಾಮರ್ಥ ವಾಗನುವರ್ತತे |

ऋषीಣಾಂ पुನರಾದ್ಯಾನಾಂ ವಾಚಮರ್ಥೋऽನುಧಾವತಿ ॥

- 3) आकारसदृशप्रज्ञः प्रज्ञया सदृशागमः ।
आगमैः सदृशारम्भः आरम्भसदृशोदयः ॥
- 4) ज्ञाने मौनं क्षमा शक्तौः त्यागे श्लाघाविपर्ययः ।
गुणा गुणानुबन्धित्वात् तस्य सप्रसवा इव ॥

b) या वृद्धादर्मा एरडन्सू संदर्भ संहिता विवरिसीरः

Annotate **any two** :

8

- 1) बोद्धारो मत्सरग्रस्ताः ।
- 2) अप्यर्थकामौ तस्यास्तां धर्म एव मनीषिणः ।
- 3) जनापवादाद् भजेद् भीतिम् ।
- 4) श्रीकण्ठेशं कलय कपिलाकौण्डिनीसङ्गमस्थम् ।

3. a) या वृद्धादर्मा एरडन्सू पृथग्गिर्गं उत्तरिसीरः

Answer **any two** questions :

20

1) 'धर्मभुद्धि-पापभुद्धि' कथेयन्सू संक्षेपवाग्नि विवरिसीर, अदरली भरुव निःत्यन्सू तिजिसीर.

Write the story of 'Dharmabuddhi-Papabuddhi' in brief and tell its moral.

2) पुष्पोद्धवन्सू उन्नवृद्ध तंदेतायियरन्सू चंदुगूडिसीद रिःत्यन्सू विवरिसीर.

How did Pushpodbhava unite his parents ? Explain.

3) 'शुक्नासोपदेश' वन्सू संगृहीसी चरेयिर.

Summarise the 'Śukanasopades'a.

4) ध्रुवन उपेनिष्टेयन्सू संक्षेपवाग्नि विवरिसीर.

Write shortly the 'Dhruva's Taponistha'.

b) या वृद्धादर्मा एरडन्सू कुरितु लघु उपेक्षणे उरेयिरः

Write short notes on **any two** :

10

- 1) पञ्चतन्त्रम् ।
- 2) महाभारतम् ।
- 3) सुरसा तथा मैनाकः ।
- 4) तानसेनः तथा बीरबलः ।

4. संस्कृतभाषायाम् द्वयोः लघुटिप्पणीः लिखतः : 10

- 1) रमेशः ।
- 2) दिल्ली नगरी ।
- 3) हनूमान् ।
- 4) व्यासः ।

5. कन्नौङ्कै भाष्णा०ठैरिसि० :

Translate into English :

10

वीरमहेन्द्रो नाम कश्चिद्राजा बभूव । तस्य समीपे बहवो विद्वांसोऽवर्तन्त । तेषु भर्जुः तर्के व्याकरणे शास्त्रेष्वन्येषु च विशारद आसीत् । परन्तु लौकिके व्यवहारे अत्यर्थमकुशलो बभूव । इतरे सर्वेऽपि विद्वांसः शास्त्रेष्वनिष्णाता अपि लौकिकं व्यवहारं सम्यगजानन् । अतः शास्त्रज्ञवदेव राजा सह सर्वदा भाषमाणा अभवन् । भर्जुः अतीव सात्त्विकः राजा पृष्टस्य केवलं प्रतिवचनमदात् । वृथा न किञ्चिदप्यभाषत । सर्वेषु शास्त्रेषु निष्णाततया भर्जुः सर्वेषां विदुषां महिष्ठ इति विदित्वा तस्मिन् राजा महर्तीं प्रीतिमदर्शयत् ।

6. यावृद्धादर्हा नालून्मू लृत्तैरिसि० :

Answer any four of the following :

8

a) ‘हरि’ अङ्गवा ‘गुरु’ शब्दद्वयान्वयेषु रूपगण्ड्वयैर्याः ।

Decline ‘हरि’ or ‘गुरु’ in all cases.

b) ‘वद्’ धातुविन्लोट् लकार अङ्गवा ‘लिख्’ धातुविन्लङ् लकारद्वयैर्याः ।

Conjugate fully ‘वद्’ in लोट् लकार or ‘लिख्’ in लङ् लकार ।

c) यावृद्धादर्हा एव व्याकरण विशेषं तिलैसि० :

Write grammatical peculiarities of any two :

- 1) अलं कार्येण ।
- 2) देवाय नमः ।
- 3) परितः कृष्णम् ।
- 4) महाराजः ।

d) या व्यादादर्शो एवं उन्हें बिन्दी से विभाजित करें :

Split and name **any two** Sandhis :

- 1) रमेशः ।
- 2) तत्रैव ।
- 3) अप्यत्र ।
- 4) वागीशः ।

e) या व्यादादर्शो एवं उन्हें बिन्दी से विभाजित करें :

Give an example to **any one** Alankara :

- 1) उपमा ।
- 2) रूपकम् ।
- 3) उत्प्रेक्षा ।

f) आवरणादलौ केऽप्तिरुप शब्दगृहं सरियाद रूपगृहन् शाली बिष्टिरुप सृष्टिदलौ तुंभिरि :

Fill up the blanks with appropriate forms of the words given in the brackets :

- 1) पार्वती _____ पत्नी । (शिव)
- 2) पुरा दशरथो नाम राजा _____ (भू धातोः लिट्)

